

28 november 2019

Uppsala Kammarorkester

Dirigent: Rebecca Miller

Solist: Pieter Wispelwey, cello

Program

Carl Philipp Emanuel Bach
1714-1788

Sinfonia D-dur
Allegro di molto - Largo - Presto

Edward Elgar
1857-1934

Cellokonsert e-moll
Adagio - Moderato
Lento - Allegro molto
Adagio
Allegro

PAUS

Ethel Smyth
1858-1944

Serenad D-dur
Allegro non troppo
Scherzo: Allegro vivace
Allegretto grazioso
Finale: Allegro con brio

Konserten beräknas pågå till ca kl 21.05

Uppsala Kammarorkester

Violin 1

Nils-Erik Sparf, *konsertmästare*
Brusk Zanganeh
Katarina Edvardsson
Anders Inge
Anders Lagerqvist
Dag Alin
Jeffrey Lee

Violin 2

Elin Emtell Rubinsztejn
Catharina Ericsson
Karin Liljenberg
Gabriele Freese
Christina Gustavsson Hamberg
Staffan Ebbersten
Anna Kroeker

Viola

Bernt Lysell
Matilda Brunström
Olof Ander
Jörgen Sandlund
Thomas Ringqvist

Violoncell

Per Nyström
Louise Agnani
Sara Wijk
Gunnar Jönsson

Kontrabas

Barbro Lennstam
Sigrid Granit
Roger Bergman

Flöjt

Hanna Gustafsson
Josefine Ansved

Oboe

Malin Klingborg
Jenny Hülphers

Klarinett

Som Howie
Jan-Erik Alm

Fagott

Sven Aarflot
Magnus Bagge

Horn

Trine Bjerke
Lennart Stevensson
Staffan Lundén-Welden
Britt Crafoord

Trumpet

Bengt Fagerström
Paul Hägglöf

Trombon

Birgitta Lagerstedt
Sally Allkins
Nicholas Eastop

Tuba

Alexander Skyllvik

Pukor

Christer Ferngren

Rebecca Miller, dirigent

Uppsala Kammarorkesters chefsdirigent Rebecca Miller har hyllats för sitt energifyllda och övertygande orkesterarbete, samt för sin fantastiska förmåga att kommunicera med konsertpubliken. Uppdraget hos Uppsala Kammarorkester sträcker sig över tre år. Under våren 2020 återkommer hon till dirigentpulten för konserterna *Millers hyllning* den 6 feb och *I Beethovens spår* den 7 maj.

Rebecca började sin musikerbana med pianostudier i hemlandet USA, därefter följde studier i dirigering i både USA och sedermera i England, där hon numera är bosatt. Hon har dirigerat en lång rad orkestrar såsom BBC National Orchestra of Wales, Orchestra of the Age of Enlightenment, London Philharmonic Orchestra, New Haven Symphony Orchestra, Reno Philharmonic, BBC Proms. Rebecca Miller är idag chefsdirigent för Bishop's Stortford Sinfonia och första gäst-dirigent för Southbank Sinfonia. Hon är också ledare för orkestrarna vid Royal Holloway University i London, där hon byggt upp orkesterprogrammet till nya nivåer.

Pieter Wispelwey, cello

Det var för nära tio år sedan, i februari 2010, som den nederländske cellisten Pieter Wispelwey senast besökte Uppsala Kammarorkester, nu gör han ett efterlängtat återbesök.

Pieter Wispelwey är vida känd och hyllad av både kritiker och publik för sin stilkännedom samt för sina originella tolkningar och fenomenala tekniska färdigheter. Han framträder ofta som solist över hela världen tillsammans med många av de ledande orkestrarna som Boston Symphony, Tokyo Philharmonic, Sydney Symphony, BBC Symphony och Orchestra of the Age of Enlightenment.

Tillsammans med pianisten Paolo Giacometti erhöll Wispelwey 2019 års Brahms Prize för deras banbrytande tolkningar av kompositörens musik, vilket sedan resulterade i en skivinspelning av samtliga av Brahms och Schuberts duoverk. Albumet gavs ut i maj 2019. Pieter har sedan tidigare medverkat på en imponerande samling av runt 50 album, vilka flera har rönt internationella priser.

Utöver att flitigt gästa konsertscener runt om i världen är Wispelwey professor i cello vid Robert Schumann Musikhochschule i Düsseldorf och vid Conservatorium van Amsterdam. Pieter Wispelwey spelar på en Giovanni Battista Guadagnini-cello från 1760 och en Barak Norman barockcello från 1710.

Bach, Elgar och Smyth

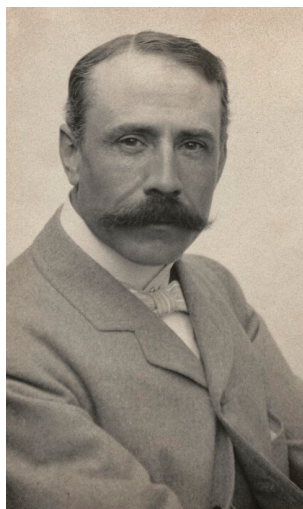
Johann Sebastian Bach kunde redan på 1730-talet visa upp ett släktträd med fler än femtio professionella musiker. Lägg därtill hans barnaskara och deras barn som i sin tur ägnade sig åt yrket, så är vi uppe i över 70 personer. Majoriteten levde och verkade i Thüringen, i kyrkor eller vid hoven, utan att söka berömmelse utanför den egna sfären. Johann Sebastians barn var knappast arvlösa ifråga om genialitet. Fyra av sönerna brukar räknas som särskilt framstående, de båda äldre Wilhelm Friedemann och Carl Philipp Emanuel Bach och de rätt mycket yngre Johann Christoph Friedrich och Johann Christian. De fick uppleva ett stort stilskifte inom europeisk musik, då inflytandet från italiensk opera konkurrerade med den gamla kontrapunktiken. Deras musik imponerade både i England och Tyskland och influerade många kolleger. Mozart beundrade speciellt Johann Christians verk, medan Haydn höll Carl Philipp Emanuel högre än någon annan bland sina samtida. Liksom faderns musik drunknade sönerns för en tid i 1800-talets framvällande romantikvåg.

Carl Philipp Emanuel var också en av sin tids främsta klaverspelare, hans avhandling *Versuch über die wahre Art das Clavier zu spielen* från 1753 har betytt mycket för

kunskapen om dåtida spelstil. Förutom banbrytande klavermusik komponerade han sinfonior, kammarmusik och kyrkomusik som oratorier, passioner och kantater. *Sinfonian i D-dur* som vi hör här inleder den grupp om fyra tresatsiga symfonier, komponerade i Hamburg och tryckta 1780, som betraktas som hans allra mest originella och karaktäristiska. Tankarna går till såväl Haydn som Mozart, och här finns tonartstricks som Beethoven använde sig av trettio år senare.

Det var en i sinnet förändrad **Edward Elgar** som vintern 1918-19 började komponera den *Cellokonsert* som kom att bli hans sista mer betydande verk. Han var naturligtvis inte ensam om att få hela sin värld och livssyn kullkastad av Det stora kriget. "Everything good & nice & clean & fresh & sweet is far away - never to return", skrev han i ett brev 1917. Cellokonserten bär i högsta grad drag av sorg, ånger och saknad. Den är väsensskild från violinkonserten och allt annat från hans succéår i seklets början. Depressiva drag hade för all del inte saknats tidigare heller. Studierna i Leipzig som 15-åringen så hett önskade sig hade fadern inte råd med. Edward släppte aldrig riktigt känslan av att vara en underdog och särling. Inga framgångar, som adlandet eller posten som Master of the King's Music, hjälpte helt. Vad som hjälpte en hel del var dock äktenskapet med författarinnan Caroline Alice Roberts, vilket på alla vis gav en tryggare grund för komponerandet.

Det är nog inte bara krigets skugga som vilar över cellokonserten, den kära Alice hade blivit svårt sjuk och avled 1920. Elgar började skriva konserten i London, men fullbordade den på lantstället i Sussex, en behagligare arbetsmiljö för honom.

Uruppförandet i London med Felix Salmond under tonsättarens ledning blev ingen succé. Den senare så berömda dirigenten John Barbirolli var cellist i orkestern, och slutade aldrig att upprört berätta om hur

kvällens andra dirigent stal friskt av den repetitionstid som Elgar och hans solist så väl hade behövt.

Men allt fler cellister upptäckte snart Elgars konsert och förstod vilken gåva de fått. Den verkliga hallstämpeln kom då en av alla tiders största på instrumentet, Pablo Casals, började framföra verket och slutligen gjorde en skivinspelning. Elgar gladdes speciellt då hans konsert jämfördes med Dvořáks, en stor idol, som han själv spelat under som ung violinist vid konserter i England på 1880-talet.

Den närmast smärtsamt vackra adagiosatsen är konsertens verkliga hjärta. Solisten utför en "sång utan ord" som erinrar om den långsamma satsen i cellokonserten av en annan idol, Robert Schumann. Temat återkommer mot slutet av finalsatsen, följt av recitativet som inledde hela verket. Sedan avslutas det hela, som Elgar-kännaren Michael Kennedy träffande uttryckt det, "med en nästan opassande brådska, som om någon tycker sig ha berättat för mycket".

Ethel Smyths pappa generalmajoren visste vad han ville, eller snarare vad han inte alls ville att dottern skulle ägna sig åt. Att bli tonsättare var verkligen inte rätt val för en kvinna. Dottern visste också vad hon ville, och då hon tycks ha varit en av de mer viljestarka personerna någonsin var det inte konstigt att det också blev så. Som sjutton-åring hade hon bekantat sig med Wagners och Berlioz musik. Fadern kapitulerade till sist och tillät studier vid konservatoriet i Leipzig. Där blev Carl Reinecke Ethels lärare, men redan efter ett år hoppade hon av, djupt besviken på undervisningens standard. Istället inledde hon privatstudier för Heinrich von Herzogenberg. Leipzig var hur som helst en bra plats att vara på för att knyta musikaliska kontakter. Här träffade hon och uppskattades av Dvořák, Grieg, Tjajkovskij, Brahms och Clara Schumann.

Ethel Smyth komponerade med tiden hela sex operor. *The Wreckers* har kallats för den mest betydande engelska operan mellan Purcell och Britten, medan *Der Wald* ända tills för några år sedan var den enda operan av en kvinnlig tonsättare som satts upp på Metropolitan i New York.

1910 anslöt hon sig till suffragettrörelsens kamp för kvinnlig rösträtt, djupt fascinerad av den legendariska Emmeline Pankhurst och hennes Women's Social and Political Union. Under två år lämnade hon nästan helt musiken, men skrev 1911 *The March of the Women* som blev organisationens främsta kampsång. Tillsammans med Pankhurst och ett hundratal andra kvinnor arresterades hon efter attacker mot politiker som motsatt sig kvinnlig rösträtt, och hon fick tillbringa två månader i fängelse. Dirigenten och vännen Thomas Beecham gjorde ett försök att besöka henne där, och har i

sin självbiografi berättat hur suffragetterna taktfast marscherade runt fängelsegården medan Ethel Smyth från ett högt beläget fönster dirigerade nyssnämnda kampsång med en tandborste. Då Pankhurst 1930 hedrades med en staty i London var det vid avtäckningen naturligtvis åter Smyth som ledde musiken, fastän nu utförd av Metropolitan-polisens musikkår. Hennes 75-årsdag hedrades med en festival i Beechams regi, avslutad i Royal Albert Hall med drottningen på plats och allt. Tonsättaren kunde varken höra musik eller hyllningar, hon var vid det laget helt döv. Men yrkesverksam var hon i hög grad, mellan 1919 och 1940 gavs tio böcker av henne ut med stor framgång.

Serenad i D-dur var Smyths första orkesterverk, det som hon 1890 tog plats på Londons musikscen med. Det hade beställts av och uruppfördes inom ramen för de populära Crystal Palace-konserterna. Serenaden gjorde succé hos både publik och kritiker. Orkestreringen är lite ovanlig genom att de båda yttersatserna tar bruk av alla

orkesterns resurser, medan dessa på olika sätt reduceras i de båda inre. Det är musik av en tonsättare som här i början av trettioårsåldern funnit sin egen röst och tryggt kan luta sig mot sin teknik och musikalitet.

/Gunnar Lanzky-Otto

Crusells hornkonsert

Linnékvintetten samarbetar med en hornist i världsklass - Annamia Larsson! Vi får höra Crusells hornkonsert för första gången med den nyupptäckta andra satsen. Gästande Annamia Larsson berättar om hornet och spelar Wagners Siegfriedsignal.

Bernhard Crusell, finlandssvensk klarinettist och tonsättare, levde mellan åren 1775-1838. Hans mest kända kompositioner är verken för klarinett och han var själv en virtuos på instrumentet. Han tonsatte också visor som blev populära under hans samtid. Hans konsert för horn och orkester har varit välkänd sedan länge men ganska nyligen hittades sats 2 efter att varit försvunnen i 200 år. Här får vi höra helheten i arrangemang för horn och brasskvintett.

På programmet står även Nils Lindbergs *Shall I compare the to a summers day* och Gilbert Winters *Hunters Moon* för horn och brasskvintett.

Konsert söndag 23 februari 16.00, Uppsala Konsert & Kongress, Sal B

Konsertkarusellen - Musik i Upplands turnéprogram

Oavsett var du bor i Uppsala län, ska du ha möjlighet att lyssna på levande musik av hög kvalitet. Det är tanken med Konsertkarusellen, ett turnéprogram som arrangeras i samarbete med sju kommuner i länet.

Våren 2020

18/1 - 26/1

Anna Stadling trio - Musik ur Johnny Cash låtskatt och trios egna låtar.

22/2 - 1/3

Kolonien - Folkmusik med många ingredienser.

18/3 - 25/3

Trio X, Sharon Dyall och Lars Säfsund - En hyllning till Stevie Wonder, 70 år.

18/4 - 26/4

Linnékvintetten - Finlandia.

Exakta tider och platser finns på:
www.musikiuppland.se

Musik i Upplands kommande konserter

30 nov. kl 16.00 Konstakademien, Stockholm

Mystik - Uppsala Kammarsolister

Pärt: *Summa*, Auerbach: *Stråkkvartett nr 3*, Britten: *Stråkkvartett nr 3*

Arrangeras i samarbete med Konstakademien

11 dec. kl 12.00 Missionskyrkan, Uppsala

Lunchkonsert med Julmusik - Linnékvintetten

Fri entré

15 dec. kl 18.00 Uppsala Konsert & Kongress, Restaurangen

Carte Blanche

Trio X och hemliga gäster. Fri entré

Arrangeras i samarbete med UKK och Musikens Hus Vänner.

18 dec. kl 12.00 Missionskyrkan, Uppsala

Lunchkonsert med Julmusik - Trio X

Fri entré

5 jan. kl 16.00 Uppsala Konsert & Kongress, Stora salen

Trettondagsafton - Uppsala Kammarorkester

Dirigent: Tobias Ringborg.

Solister: Christina Nilsson, sopran, Linus Börjesson, baryton

Festkonsert med höjdpunkter från opera, operett och musikal.

Passa på att göra Trettondagsafton till en hel festkväll med musik, mat och dryck!

Uppsala Konsert & Kongress erbjuder en festmeny som serveras i restaurangen efter konserten. Då ingår även dryck och tilltugg i pausen. Kontakta UKK tel. 018-727 90 00.

Musik i Uppland samarbetar med Vi-skogen

Utöver en blomma, som tack till våra artisters medverkan planterar

Musik i Uppland fem träd i Vi-Skogen som en gåva till vår gemensamma jord.

Musik i Uppland, Box 3106, 750 03 Uppsala, tel. 018-17 19 20, info@musikiuppland.se

Länsmusikchef: Peter Waldemarsson 018-17 19 33

Orkesterchef: Mona Gunnarsson 018-17 19 36, mona.gunnarsson@musikiuppland.se

Foto: Wispelwey/Caroline Sikkink, Miller/Stewen Quigley

Följ Uppsala Kammarorkester på facebook!
www.facebook.com/uppsalakammarorkester

Se Musik i Upplands aktiviteter också via facebook, twitter och youtube.
www.musikiuppland.se

**MU
SIK**
I UPPLAND